

2017/2275(INI)

18.4.2018

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle

aiheesta ”Kohti lapsi- ja pakkoavioliittojen vastaista EU: n ulkoista strategiaa - seuraavat askeleet”

2017/2275(INI)

Valmistelija: Daniela Aiuto

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. toteaa, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitot¹ ovat vastoin ihmisoikeuksia, jotka on vahvistettu kansainvälisissä normeissa, kuten Pekingin julistuksessa ja toimintaohjelmassa, kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelmassa sekä suostumuksesta avioliittoon, vähimmäisavioiästä ja avioliittojen kirjaamisesta tehdyssä YK:n yleissopimuksessa, ja toteaa, että ihmisoikeudet ovat osa unionin peruseriaatteita turvallisuuden, vapauden, oikeuden ja ihmisoikeuksien alalla ja niihin kuuluvat myös naisten ja tyttöjen oikeudet; ottaa huomioon, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitot lisäävät muita ihmisoikeusloukkauksia, jotka vaikuttavat kohtuuttomasti naiseen ja tyttöihin ja hankaloittavat sosioekonomista kehitystä;
- B. toteaa, että kansainvälisellä, kansallisella ja alueellisella tasolla tehdyistä sitoumuksista huolimatta lapsi-, varhais-, ja pakkoavioliitot ovat edelleen yleisiä ympäri maailmaa ja YK:n arvion mukaan ne koskettavat melkein 700:aa miljoonaa naista ja 150:tä miljoonaa miestä, jotka ovat ennen täysi-ikäisyytensä saavuttamista solmitussa pakkoavioliitossa; ottaa huomioon, että varhaisavioliitot ovat edelleen ongelma, joka vaikuttaa kohtuuttomasti alaikäisiin ja nuoriin tyttöihin; ottaa huomioon, että lapsiavioliittojen torjuminen olisi strateginen keino edistää naisten oikeuksia ja lisätä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan;
- C. ottaa huomioon, että on todistettu monta kertaa, että varhais- tai lapsiavioliitolla on kielteisiä seurauksia ja ne ovat haitallisia tytöille ja naisille, heidän lapsilleen ja yhteisöilleen; toteaa, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitto johtaa hyvin usein koulun keskeyttämiseen, mikä vie tytöiltä ja naisilta heidän perusoikeutensa ja lisää todennäköisyyttä ajautua sukupuoleen perustuvaan ja kestävään köyhyyteen, ja että koulutuksen ja myöhemmin palkkatyön ulkopuolelle jääneet nuoret morsiamet tulevat todennäköisemmin olemaan köyhiä ja pysymään köyhinä;
- D. ottaa huomioon, että joka vuosi ympäri maailmaa 16 miljoonaa 15–19-vuotiasta tyttöä saa lapsen ja ainakin miljoona tyttöä tulee äidiksi ennen 15 ikävuoden saavuttamista; toteaa, että 95 prosenttia teinisyntyksistä maailmassa tapahtuu kehitysmaissa, yhdeksän kymmenestä näistä synnytyksissä tapahtuu avioliitossa tai muussa liitossa ja noin 70 000 teinityttöä kehitysmaissa kuolee vuosittain raskauteen ja synnytykseen liittyvistä syistä²;
- E. toteaa, että tutkimuksissa näkyy vahva yhteys lapsiavioliittojen ja ennenaikaisten synnytysten välillä; toteaa, että koska perhesuunnittelun ja seksuaalikasvatuksen taso on matala, varhais- ja pakkoavioliitoilla on vakavia seurauksia naisten ja tyttöjen seksuaali-

---

¹ Pakkoavioliitto on määritelty seuraavasti: ”avioliitto, joka on solmittu ilman toisen tai molempien osapuolien vapaata ja asianmukaista tahtoa tai ennen 18 vuoden ikää” 7. marraskuuta 1962 tehdyssä suostumusta avioliittoon, vähimmäisavioiästä ja avioliittojen kirjaamisesta koskevassa YK:n yleissopimuksessa sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen edustajakokouksen pakkoavioliitoista ja lapsiavioliitoista antamassa päätöslauselmassa 1468 (2005).

² ‘Motherhood in Childhood: Facing the challenge of adolescent pregnancy’, UNFPA (2013).

ja lisääntymisterveydelle ja -oikeuksille, mihin kuuluvat myös ei-toivotut raskaudet, ja ne aiheuttavat vakavan uhan naisten ja tyttöjen fyysiselle terveydelle sekä mielenterveydelle ja lisäävät huomattavasti aikaisten, useiden ja/tai ei-toivottujen raskauksien riskiä, äitiys- ja lapsikuolleisuuden ja -sairastavuuden riskiä, synnytyskanavan avanteen ja sukupuolitauditartuntojen riskiä, mukaan lukien hiv-tartunnan riski, samalla kun raskauden ja synnytyksen aikaiset komplikaatiot ovat 15-19-vuotiaiden tyttöjen yleisin kuolinsyy ja lapset, jotka ovat syntyneet teiniäideille, kuolevat 50 prosenttia todennäköisemmin ensimmäisinä päivinä synnytyksen jälkeen;

- F. ottaa huomioon, että maailmassa joka seitsemäs sekunti alle 15-vuotias tyttö menee naimisiin usein huomattavasti itseään vanhemman miehen kanssa; toteaa, että jos lapsiavioliittojen määrä kasvaa nykyistä vauhtia, arvion mukaan maailmassa on 950 miljoonaa erittäin nuorta naimisissa olevaa naista vuonna 2030 ja 1,2 miljardia vuonna 2050¹;
- G. toteaa, että avioliitto ennen 18:aa ikävuotta lisää perheväkivallan todennäköisyyttä; toteaa, että lapsimorsiamet ovat usein väkivallan uhreja, koska suuri ikäero lisää vallan epätasapainoa tyttöjen ja heitä huomattavasti vanhempien aviomiesten välillä;
- H. ottaa huomioon, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen taustalla olevia syitä ovat syvään juurtuneet sukupuolten eriarvoisuus ja stereotyyppit, haitalliset käytännöt, käsitykset, tavat ja syrjivät normit; ottaa huomioon, että tämä lisää naisten ja tyttöjen altistumisriskiä syrjinnälle ja sukupuoleen perustuvalla väkivallalla heidän elinaikanaan;
- I. ottaa huomioon, että koulutus on yksi tehokkaimmista keinoista ehkäistä varhais- ja pakkoavioliittoja ja auttaa naisia ja tyttöjä tekemään valintoja täysin tietoisina niiden vaikutuksista heidän elämäänsä; ottaa huomioon, että koulutus valmistaa tyttöjä työpaikkoihin ja elinkeinoihin, nostaa heidän omanarvontuntoaan ja heidän asemaansa heidän kotitalouksissaan ja yhteisöissään ja antaa heille enemmän päätösvaltaa asioissa, jotka koskevat heidän elämäänsä², ja näin ollen vähentää lapsiavioliiton todennäköisyyttä ja myöhäistää lastensaantia;
- J. ottaa huomioon varhais- ja pakkoavioliittoja koskevan kasvavan huolen konfliktialueilla; ottaa huomioon, että vihamieliset ryhmät ja ääriliikkeet pitävät usein tätä käytäntöä oikeutettuna samalla kun se vaikuttaa syvästi naisten ja tyttöjen terveyteen ja hyvinvointiin;
- K. ottaa huomioon, että lapsiavioliitto on osa joitain perinteitä ja kulttuureja, mutta mikään kulttuuri tai uskonto ei voi pitää oikeutettuna tällaista käytäntöä, erityisesti kun ihmisoikeudet ja lasten oikeudet ovat uhattuina; ottaa huomioon, että useissa yhteisöissä, joissa varhaisavioliitot ovat yleistä, miehillä on suuremmat etuoikeudet ja tyttöihin suhtaudutaan usein taloudellisena taakkana perheelleen, minkä vuoksi tytöt kärsivät yleisesti heikosta omanarvontunnosta;
- L. toteaa, että kaikilla pienillä tytöillä on oikeus elää lapsuutensa kokonaan, heidän pitää leikkiä ja heillä pitää olla oikeus koulutukseen ja heitä pitää suojella väkivallalta sekä fyysiseltä ja psyykkiseltä haavoittamiselta ja kaikenlaiselta kaltoinkohtelulta ja

¹ Pelastakaa lapset -järjestön julkaisema raportti ”Every Last Girl: Free to live, free to learn, free for harm”.

² ”Motherhood in Childhood: Facing the challenge of adolescent pregnancy, UNFPA (2013)

hyväksikäytöltä;

- M. toteaa, että sekä vanhemmilla että nuoremmilla tytöillä on oikeus hyödyntää kaikkia mahdollisuuksiaan kansalaisina, sellaisina kuin ne on vahvistettu YK:n yleissopimuksessa lapsen oikeuksista;
- N. toteaa, että varhaisavioliitot ja pakkoavioliitot itsessään hankaloittavat kehitystä, ja sellaisten avioliittojen järjestäminen edelleen estää vuosituhannen kehitystavoitteiden 1–6 saavuttamisen, erityisesti sukupuolten välisen tasa-arvon, naisten ja tyttöjen voimaannuttamisen, köyhyiden vähentämisen, koulutuksen, äiti- ja lapsikuolleisuuden ja terveyden, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyden aloilla¹;
- O. toteaa, että tyttöihin ja naisiin kohdistuvan väkivallan kaikkien muotojen, mukaan lukien varhais- ja pakkoavioliitot, torjuminen ja niihin vastaaminen on yksi tavoitteista EU:n toimintasuunnitelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi 2016–2020;
- P. toteaa, että vaikka pakkoavioliitto on lainvastainen koko EU:ssa, sen tarkka määritelmä vaihtelee; toteaa, että yleisesti hyväksytyin määritelmän puute on haitannut pyrkimyksiä saada tarkkaa tietoa pakkoavioliittojen määrästä EU:ssa;
- Q. toteaa, että pakkoavioliitto on edelleen huolenaihe unionissa; toteaa, että useimmissa jäsenvaltioissa se ei ole itsessään rikos ja suojelua tarjotaan muiden yleisempien rikosnimikkeiden, kuten raiskauksen tai lapsikaappauksen, yhdistelmän kautta;
- R. toteaa, että alle 18-vuotias alaikäinen ei voi hyväksyttävästi suostua avioliittoon, joten lapsiavioliitot on katsottava pakkoavioliitoiksi; toteaa, että on sen vuoksi häpeällistä, että 144 maalla 193:sta ei ole lapsiavioliitot kieltävää lakia;
- S. toteaa, että usein pakkoavioliitoista ei ilmoiteta tai niistä ilmoitetaan yksityisille järjestöille ja kansalaisjärjestöille ennemmin kuin viranomaisille; toteaa, että kun tapauksista ilmoitetaan kansallisille viranomaisille, jäsenvaltioiden tasolla ei ole johdonmukaista tiedonkeruujärjestelmää, vaikka sellainen tarvitaan kiireellisesti;
- T. toteaa, että lapsiavioliitot maksavat kehitysmaille biljoonia dollareita vuoteen 2030 mennessä²;
- U. katsoo, että maiden on oltava tietoisia varhais- ja lapsiavioliittojen torjumisen merkityksestä pyrittäessä saavuttamaan kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n tavoitteet; katsoo, että kun autetaan tyttöjä välttämään lapsiavioliittoa ja myöhäistämään raskaaksi tuloa ja annetaan heidän käydä koulua annetaan heille mahdollisuus parantaa tulevaisuuden taitojaan ja tulojaan ja näin ehkäistään tulevien sukupolvien köyhyyttä; toteaa, että sukupuolten välisen tasa-arvon ja naisten voimaannuttamisen edistäminen varmistaisi sen, että tytöillä on päätösvalta perhe-elämästään, sukupuolielämästään ja lisääntymisestään; toteaa, että lapsi- ja varhaisavioliittojen ehkäiseminen vähentäisi lapsikuolleisuutta ja vähentäisi monia raskaudesta ja ennenaikaisesta synnyttämisestä johtuvia terveysongelmia;

¹ YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 69/156 lapsi-, varhais-, ja pakkoavioliitoista, 18. joulukuuta 2014.

² Lapsiavioliiton taloudelliset vaikutukset: Global Synthesis Report 2017.

- V. toteaa, että useimmissa yhteisöissä, joissa solmitaan varhais- ja lapsiavioliittoja, naiset ovat usein päätöksentekoprosessin uhreja, ja että yhteisöjen johtajien ja näihin yhteisöihin kuuluvien naisten osallistaminen ja kouluttaminen on keskeisen tärkeää lapsiavioliittoja koskevien asenteiden ja käytöksen muuttamisessa; toteaa lisäksi, että tarvitaan lainsäädäntö, joka kieltää varhais- ja pakkoavioliitot;
- W. toteaa, että sukupolvelta toiselle periytyvä köyhyys on yksi useimmin käytetystä perusteluista tyttöjen lapsiavioliittoon pakottamiselle; toteaa, että vanhemmat ovat yleisesti epätietoisia aikaisen raskauden riskeistä, mikä johtuu seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevan tiedon puutteesta;
- X. toteaa, että lapsiavioliittojen, kuten kaiken muunkin naisiin kohdistuvan väkivallan, torjunnan yhteydessä on äärimmäisen tärkeää saada miehet ja pojat mukaan haastamaan sukupuoliperusteinen syrjintä ja muuttamaan haitallisia perinteisiä käytäntöjä, jotka ovat syvästi juurtuneet tiettyjen yhteisöjen kulttuuriin;
- Y. toteaa, että varhais- ja lapsiavioliitot ovat edelleen tabu, johon on puututtava julkisesti, jotta voidaan lopettaa nuorten ja teini-ikäisten tyttöjen päivittäinen kärsimys ja heidän ihmisoikeuksiensa jatkuva rikkominen; toteaa, että yksi keino olisi tukea ja levittää toimittajien, taiteilijoiden, valokuvaajien ja aktivistien työtä, jossa käsitellään varhaisavioliittoja;
- Z. toteaa, että kampanjat tyttöjen ja nuorten naisten varhaisavioliittojen lopettamiseksi eivät onnistu ilman nuorten seksuaalisuuden hyväksyntää ja heidän oikeuttaan päättää kehostaan, suhteistaan ja seksuaalisesta aktiivisuudestaan; toteaa, että nuorilla ja heidän vanhemmillaan olisi oltava tietoa seksuaalisuuteen ja ehkäisymenetelmiin liittyvistä tosiasioista, jotta he voisivat tehdä tietoisia päätöksiä;
1. tuomitsee lapsi-, varhais-, ja pakkoavioliitot ja muut haitalliset naisiin ja tyttöihin, mukaan lukien teinityttöihin ja tyttölapsiin, kohdistuvat pakkotoimenpiteet Euroopassa ja muualla maailmassa, koska tällaiset käytännöt rikkovat vakavasti ihmisoikeuksia, ja tuomitsee erityisesti alaikäisen hyväksikäytön, kun uhri on alle 18-vuotias;
  2. painottaa, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitot rikkovat vakavasti oikeutta ilmaista vapaasti omaa tahtoa;
  3. toteaa, että lapsi- ja pakkoavioliitoista on tullut todellinen ongelma myös unionissa ja se vaatii yhteistä, määrätietoista ja koordinoitua toimintaa kaikilta jäsenvaltioilta;
  4. kehottaa jäsenvaltioita aktiivisesti kieltäytymään tunnustumasta pakkoavioliittoja ja tarjoamaan täyden perheestä riippumattoman tuen uhreille;
  5. panee merkille, että useilla vanhemmilla, jotka elävät vaikeuksissa ja äärimäisessä köyhyydessä pakolaisleireillä, on tarve suojella tyttäriään seksuaalisen väkivallan uhalta naittamalla heidät vanhemmille miehille; painottaa kuitenkin, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimittava yhdessä ja johdonmukaisesti pakolaisten hakiessa laillista hyväksyntää avioliitoille, joissa toinen puolisoista on lapsi tai teini; painottaa, että pakolaisasemaa ei voida käyttää oikeudellisena takaovena lapsiavioliittojen tunnustamiseen Euroopassa;

6. suosittaa, että omaksutaan kokonaisvaltainen ja kattava lähestymistapa lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittoihin, mikä tarkoittaa lapsiavioliittojen perimmäisiin syihin puuttumista, mukaan lukien sukupuolten välinen tasa-arvo, köyhyys sekä sosiaalisten ja taloudellisten mahdollisuuksien puuttuminen; painottaa, että sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen pitäisi laajentaa perinteisten osa-alueiden, kuten koulutus ja terveys, ulkopuolelle kaikille muille politiikan aloille, ja korostaa samalla koulutuksen merkitystä tehokkaana välineenä lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen ehkäisyyn, ;
7. kehottaa unionia ottamaan merkittävän roolin tämän ihmisoikeusrikkomuksen torjumisessa kansallisella, kansainvälisellä ja Euroopan tasolla ja kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja komissiota käyttämään kaikkia olemassa olevia välineitä erityisen strategian laatimisessa, jossa määritellään tarvittavat toimenpiteet varhais-, pakko- ja lapsiavioliittojen sekä muiden tytöille ja naisille haitallisten käytäntöjen, kuten sukuelinten silpomisen, niin kutsuttujen kunniarikosten, seksiorjuuden ja ihmiskaupan, torjumiseksi ja määrittämään tavoitteet ja määrärahat niin, että voitaisiin saavuttaa päätavoite tällaisten avioliittojen lakkauttamisesta vuoteen 2030 mennessä YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 5.3 mukaisesti; kehottaaakin komissiota ja EUH:ta sisällyttämään strategiaan tarpeen puuttua sukupuoleen liittyviin stereotypioihin ja syrjiviin sosiaalisiin sääntöihin, jotka tukevat yllämainittujen haitallisten käytänteiden jatkamista ja hyväksyntää;
8. muistuttaa, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen lopettaminen kuuluu unionin ulkoisten toimien ensisijaisiin tavoitteisiin naisten oikeuksien ja ihmisoikeuksien edistämisen saralla;
9. kehottaa komissiota ja EUH:ta laatimaan toimintasuunnitelman, joka edistää lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen torjuntaa EU:n ja kumppanimaiden sekä kolmansien maiden välisissä suhteissa, erityisesti kehityksen alalla, ja huomioimaan erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien kunnioittamisen kaikissa kauppaa- ja kumppanuussopimuksissa, myös ihmisoikeuslauseketta hyödyntäen; kehottaa komissiota ja EUH:ta laittamaan nämä aiheet etusijalle poliittisessa keskustelussa kumppanimaiden kanssa ja ottamaan käyttöön konkreettisia toimia yhteistyössä kaikkien keskeisien toimijoiden kanssa haitallisten käytänteiden poistamiseksi; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita rohkaisemaan toimiin lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen torjumiseksi suhteissaan kolmansiin maihin;
10. pitää myönteisenä EU:n ja YK:n välillä käynnistettävää yhteistä yleistä sukupuolten tasa-arvoa koskevaa niin kutsuttua Spotlight Initiative -aloitetta, jonka tavoitteena on puuttua seksuaaliseen ja sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan ja haitallisiin käytäntöihin, kuten naisten sukuelinten silpomiseen, varhaisiin pakkoavioliittoihin tai ihmiskauppaan; panee kuitenkin merkille, että Spotlight Initiative -aloitteessa käsitellään pääasiassa niitä toimintasuunnitelman osia, jotka ovat jo maailmanlaajuisesti yhteinen huolenaihe; korostaa näin ollen tarvetta edistää sukupuolten tasa-arvoa nykyistä kokonaisvaltaisemmalla tavalla ohjelmien ja sääntöjen sopivan yhdistelmän kautta; kehottaa komissiota käyttämään kansainvälisen yhteistyön ohjelmiansa väliarviointia rahoituksen lisäämiseksi sukupuolten tasa-arvoa koskevaan resurssipakettiin sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseksi kahdenvälisten yhteistyössä ja temaattisten ohjelmien kautta;

11. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä YK:n naisjärjestön, Unicefin, YK:n väestörahaston ja muiden kumppaneiden, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ja maahanmuuttajien järjestöt, kanssa huomion kiinnittämiseksi lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittoasiaan ja keskittymään tässä naisten voimaannuttamiseen, myös koulutuksen, taloudellisen voimaannuttamisen ja vahvemman päätöksentekoon osallistumisen kautta, sekä kaikkien naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyden, suojelemiseen ja edistämiseen;
12. huomauttaa, että ulkoiseen toimintaan myönnettävän unionin rahoituksen ehdoksi on asetettava, että varhais- ja pakkoavioliittojen torjuntakeinot pannaan tehokkaasti täytäntöön;
13. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita integroimaan sukupuolinäkökulman rauhanrakentamis- ja konfliktien jälkeisiin jälleenrakennusohjelmiin, kehittämään taloudellisia toimintaedellytyksiä ja koulutusohjelmia tytöille ja naisille, jotka ovat varhais- ja pakkoavioliiton uhreja, ja helpottamaan heidän pääsyään terveys- ja perhesuunnittelupalveluihin konfliktialueilla;
14. korostaa, että on kohdennettava varoja lapsiavioliittojen vastaisiin ohjelmiin, joilla pyritään luomaan sellainen sosiaalinen ympäristö, jossa tytöt voivat hyödyntää kaikkia mahdollisuuksiaan, mukaan lukien opetuksen tarjoamat mahdollisuudet, koulunkäynnin keskeyttäneille tytöille suunnatut sosiaaliset ja taloudelliset ohjelmat, lastensuojelujärjestelmät, turvakodit, oikeudellinen neuvonta ja psykologinen tuki; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden ulkoisissa toimissa on osoitettu riittävästi varoja tämän kaltaisiin ohjelmiin ja toimiin; kehottaa lisäksi komissiota arvioimaan järjestelmällisesti nykyisten ohjelmien ja varhaisavioliittojen torjumiseen myönnetyn rahoituksen vaikuttavuutta, jotta voidaan varmistaa, että ohjelmat on pantu täytäntöön niillä alueilla ja niissä maissa, joissa lapsiavioliitot ovat yleisimpiä; kannustaa unionin edustustoja noudattamaan unionin sitoumusta sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevaan toimintasuunnitelmaan (2016–2020) ja seuraamaan tilannetta lähietäisyydeltä ja kehittämään asiaankuuluvia ohjelmia paikallisten lainsäädännöllisten toimien tukemiseksi;
15. painottaa tarvetta kehittää keskeisenä strategiana varhaisavioliittojen torjumiseksi ja lakkauttamiseksi voimaannuttamisohjelmia, joiden avulla parannetaan tyttöjen ja nuorten naisten omanarvontuntoa ja lisätään heidän tietoisuuttaan oikeuksistaan, mukaan lukien lain takaama oikeus kieltäytyä avioliitosta;
16. painottaa, että lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen lopettamisella olisi puolestaan huomattava myönteinen vaikutus tyttöjen ja heidän lastensa koulutustasoon, se vähentäisi naisten saamien lasten määrää ja voisi lisätä heidän odotettuja tulojaan ja heidän kotitaloutensa hyvinvointia;
17. huomauttaa, että yhteisön kontaktit paikallisella tasolla ovat keskeisiä tyttöjen koulutusta koskevien perinteisten ja syrjivien asenteiden ylitsepääsemisessä ja näin ollen ne parantavat naisten työllisyysnäköymiä, jotta voidaan varmistaa heidän ja heidän perheidensä elanto;
18. kannustaa kehittämään tiedotusohjelmia, joissa osallistetaan kaikki yhteisöjen johtajat ja valistetaan heitä varhaisavioliiton kaltaisten perinteiden haitallisista vaikutuksista niin,

että he voivat tämän jälkeen aktiivisesti lisätä tietoisuutta yhteisössään;

19. painottaa, että on kiireesti lisättävä miesten ja poikien tietoa asiasta ja koulutettava heitä, jotta saadaan heidän tukensa ihmisoikeuksien, lasten ja naisten oikeudet mukaan luettuina, vaalimiseksi toteutettaville toimille;
20. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön integroituja, kattavia ja koordinoituja menetelmiä, joilla ehkäistään ja torjutaan kaikkia väkivallan muotoja naisia ja tyttöjä kohtaan, mukaan lukien lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitto, erityisesti lisäämällä uhrien oikeussuojaa ja vahvistamalla lastensuojelumekanismia ja tarjoamalla samalla parempaa tukea ja parempia mahdollisuuksia rahoitukseen niille kansalaisjärjestöille, jotka työskentelevät näiden käytänteiden poistamiseksi;
21. kehottaa jäsenvaltioita panemaan kaikilta osin täytäntöön lait, jotka kieltävät lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitot, varmistamalla oikeussuojan, mukaan lukien oikeussuojakeinot, ja perustamalla rakenteita ja ohjelmia, joilla tuetaan, autetaan ja suojellaan lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen uhreja, ja toteaa, että tällaisia ovat esimerkiksi turvalliset vastaanottokeskukset ja asiantuntevan naishenkilökunnan, kuten kätilön, gynekologin, psykologin ja sosiaalityöntekijän, tarjoama tuki; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan EU:n uhrien oikeuksia koskevan direktiivin tehokkaan täytäntöönpanon, erityisesti parantamalla naisiin kohdistuvan väkivallan uhrien pääsyä yleiseen ja erikoistuneeseen uhrien tukipalveluun ja perustamalla tehokkaita raportointimekanismia, jotka suojelevat uhrien nimettömyyttä ja luottamuksellisuutta, jotta voidaan rohkaista pakkoavioliiton uhreja ilmoittamaan rikoksesta ilman pelkoa leimaantumisesta;
22. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita takaamaan huoltopalvelut ja koulutuksen terveysalan työntekijöille, jotta nämä pystyisivät tarjoamaan luottamuksellista, ei-tuomitsevaa ja nuorisoystävällistä palvelua, tietoa ja resursseja WHO:n tasa-arvoisuutta, esteettömyyttä, hyväksyttävyyttä, asianmukaisuutta ja tehokkuutta koskevien sääntöjen mukaisesti;
23. rohkaisee komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään kampanjoita ilmiötä, sen seurauksia ja olemassa olevia oikeussuojakeinoja koskevan tietoisuuden lisäämiseksi koko unionissa, myös pakolaisleireillä ja ehdokasvaltioissa;
24. pitää myönteisenä Schengenin tietojärjestelmään kuuluvan uuden hälytyksen käyttöönottoa, sillä sitä voidaan käyttää lasten suojelemiseksi pakkoavioliitolta;
25. huomauttaa, että Euroopan neuvoston yleissopimuksen 37 artiklassa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus) määrätään, että sopimusvaltioiden on kriminalisoitava aikuisen tai lapsen tahallinen pakottaminen avioliittoon; pitää tämän vuoksi valitettavana, että vain 12 unionin jäsenvaltioita on kriminalisoinut pakkoavioliiton, ja muistuttaa, että tämän sopimuksen vaatimusten mukaisesti niille uhreille, jotka viedään toiseen maahan, jossa he menettävät pakkoavioliiton vuoksi oikeutensa asua EU:ssa, olisi myönnettävä tehokkaat oikeussuojakeinot oleskeluoikeuden palauttamiseksi; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät

vielä ole ratifioineet Istanbulin yleissopimusta, tekemään niin viipymättä¹;

26. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan maahanmuuttajanasille ja -työille itsenäisen oleskeluluvan, joka ei ole riippuvainen heidän puolisojensa tai kumppaniensa asemasta, erityisesti fyysisen ja psyykkisen väkivallan, myös järjestettyjen tai pakkoavioliittojen uhreille, ja takaamaan, että heidän suojelemisekseen toteutetaan kaikki tarvittavat hallinnolliset toimenpiteet, mihin kuuluu myös tosiasiallinen pääsy tukeen ja suojelumekanismeihin;
27. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyväksymään toimenpiteitä, jotka rohkaisevat vanhempia, olivatpa he EU:n kansalaisia tai eivät, pidättäytymään tarjoamasta alaikäisiä tyttäriään morsiamiksi joko matkustamalla lähtömaihinsa tai vielä pahemmassa tapauksessa EU:n rajojen sisällä, ja tarvittaessa rankaisemaan näitä vanhempia;
28. tiedostaa, että suurimassa osassa maailman maista on lakeja, joissa säädetään vähimmäisikä avioliitolle, ja painottaa kuitenkin, että monet maat säätävät poikkeuksia vaatimukseen avioliiton vähimmäisiästä, enimmäkseen vanhempien suostumuksella tai tuomioistuimen luvalla, ja katsoo, että komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan olisi puututtava näihin ongelmiin; kehottaa niitä jäsenvaltioita ja unionin ulkopuolisia valtioita, jotka eivät ole vielä kriminalisoineet pakko- ja varhaisavioliittoja, tekemään niin muun muassa tarkastamalla vähimmäisiän, riippumatta vanhempien suostumuksesta, vaatien molempien puolisojen täyttä suostumusta ja rankaisemaan niitä, jotka pakottavat toisen henkilön avioliittoon;
29. ehdottaa, että pakkoavioliitto sisällytetään ihmiskaupan ehkäisemistä ja torjumista sekä ihmiskaupan uhrien suojelemista koskevan direktiivin 2011/36/EU 2 artiklaan ihmiskaupan muotona ja että kehitetään yhteistä politiikkaa ja laaditaan pakkoavioliiton yhteinen määritelmä, jota olisi käytettävä johdonmukaisesti kansallisella ja Euroopan tasolla politiikkatoimissa sekä pakkoavioliittoa koskevissa siviili- ja rikoslainsäädännön säännöksissä;
30. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita valvomaan lapsi- varhais- ja pakkoavioliittotapauksia unionissa ja harkitsemaan yhtenäisten oikeusperiaatteiden laatimista lapsi- ja varhaisavioliittotapausten käsittelyä koskevasta menettelystä;
31. kannustaa harkitsemaan pakollista syntymärekisteriä maissa, joissa varhais-, lapsi- ja pakkoavioliitot ovat yleisiä, koska rekisteröinnin puuttuminen voi johtaa korkeampaan riskiin lapsi- ja varhaisavioliitosta;
32. kehottaa komissiota perustamaan eurooppalaisen tietokannan pakkoavioliittojen ja muiden sukupuoleen perustuvien ihmisoikeusrikkomusten, seksuaalinen hyväksikäyttö mukaan lukien, seuraamiseksi ja ilmoittamiseksi;
33. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita perustamaan yhdenmukaisen tiedonkeruujärjestelmän lapsi-, varhais- ja pakkoavioliitosta, mukaan lukien

---

¹ ”Pakkoavioliitto sukupuolinäkökulmasta”, sisäasioiden pääosasto, parlamentti, 2016 (englanniksi).

² Luettelo yleissopimuksen ratifioineista maista: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures?desktop=true>

- sukupuolen perusteella lajitellut tiedot, koska vahvat ja luotettavat tiedot ovat keskeisiä näyttöön perustuvan politiikan teossa ja paremmin kohdennetuissa toimissa;
34. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan kerättyjen tietojen perusteella erityisiä tutkimuksia, jotka sisältävät erityisiä tietoja kustakin jäsenvaltiosta, jotta voidaan saada selkeä kuva ilmiöstä unionin tasolla;
  35. painottaa humanitaaristen kriisien, konfliktien ja luonnonkatastrofien kielteistä vaikutusta lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen määrään; painottaa sen vuoksi tarvetta yhdistää kehitysyhteistyön toimet ja humanitaariset toimet;
  36. korostaa tarvetta edistää ja suojella kaikkien naisten ja tyttöjen perusoikeuksia, erityisesti oikeutta ilmaista seksuaalisuuttaan ja päättää siitä vapaasti ja vastuullisesti sekä oikeutta tehdä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevia päätöksiä joutumatta kohtamaan vaikeuksia, syrjintää tai väkivaltaa;
  37. painottaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien kunnioittaminen edistää kaikkien terveyteen liittyvien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista, mukaan lukien tavoitteet äitiyshuollosta ja keinoista välttää riskialttiita synnytyksiä ja vähentää lapsikuolleisuutta; huomauttaa, että pääsy perhesuunnitteluun, äitiysterveysten ja turvalliseen ja lailliseen raskaudenkeskeytykseen ovat tärkeitä osatekijöitä naisten ja tyttöjen hengen pelastamisessa; on huolissaan siitä, että yksikään unionin edustusto Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa eikä Euroopan ja Keski-Aasian alueilla ei valinnut yhtään sukupuoli- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvää indikaattoria huolimatta siitä, että kyseisillä alueilla on sukupuoli- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvä merkittävän suuri tarve; kehottaa näillä alueilla olevia EU:n edustustoja arvioimaan uudelleen nämä huolestuttavat tiedot, jotta voidaan määrittää, johtuvatko ne puutteellisesta raportoinnista vai onko tarvetta täydentää nykyisiä ohjelmia seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevilla kohdennetuilla toimilla;
  38. painottaa, että kun keskitytään varhaisavioliittojen torjuntaan, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden olisi myös tuettava nuoria naisia, jotka ovat jo naimisissa, ja autettava heitä tulemaan tietoisiksi esimerkiksi seksuaali- ja lisääntymisoikeuksistaan ja oikeudestaan ehkäisyyn;
  39. tuomitsee jyrkästi global gag -säännön palauttamisen ja laajentamisen ja sen vaikutuksen naisten ja tyttöjen terveyteen; muistuttaa, että tämä vaikuttaa erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin, mukaan lukien niihin, joilla ei normaalisti ole pääsyä palveluihin leimautumisen, köyhyyden, sijainnin, väkivallan tai hiv-tartunnan vuoksi;
  40. muistuttaa kehotuksestaan unionille ja sen jäsenvaltioille tukea naisten ja tyttöjen oikeuksia maailmanlaajuisesti ja lisätä huomattavasti niin kansallista kuin unionin kehitysapua, erityisesti pääsyyn perhesuunnitteluun ja turvalliseen ja lailliseen raskaudenkeskeytykseen, jotta voidaan vähentää Yhdysvaltojen tällä alalla jättämää rahoitusvajetta;
  41. tukee voimakkaasti She decides -aloitetta ja kehottaa unionia ja jäsenvaltioita tehostamaan tukeaan tälle aloitteelle ja muille seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -

oikeuksia tukeville toimille;

42. uskoo, että naisten lukumäärän lisääminen poliittisissa ja taloudellisissa päätöksentekoaikavälissä voi auttaa varmistamaan, että hyväksytään tarvittava lainsäädäntö ja että toimielimet ja kansalaisjärjestöt, jotka työskentelevät varhais- ja pakkoavioliiton torjumiseksi, saavat enemmän tukea.

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	12.4.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 19 -: 1 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Livia Járóka, Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Nosheena Mobarik, Jordi Solé, Marc Tarabella, Mylène Troszczynski, Julie Ward
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Margrete Auken

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON
ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

19	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
ECR	Nosheena Mobarik
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Livia Járóka, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Marc Tarabella, Julie Ward
VERTS/ALE	Margrete Auken, Florent Marcellesi, Jordi Solé

1	-
PPE	Marijana Petir

3	0
ECR	Urszula Krupa, Jadwiga Wiśniewska
ENF	Mylène Troszczynski

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää